

bredden, og det synes jeg er rart. Det er desværre sådan i øjeblikket, at man hører meget om effektivitet, effektivitet, effektivitet, penge, penge, penge. Hvor er ånden? Og jeg mener, han rent faktisk siger, vi også skal have ånden med.

Formanden:

Så er det fru Elsebeth Gerner Nielsen som ordfører.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

At ræsonnere, at føre en samtale, er dybt nødvendigt. Hvis ikke du gør det, havner du i din overbevisnings vold, og du skal vide, at man ikke kan føre nogen samtale med sin overbevisning. Overbevisningen er svanger med tomheden, og ingen af delene kan man føre en samtale med, forklarer hovedpersonen i Kerstin Ekmans nye roman.

At føre en samtale, at lære at lytte til sin modparts argumenter og tillade sig selv at blive klogere og dermed modne argumenter og holdninger, det er det, højskolen nu igennem 150 år har tilført den danske kultur og danskerne. Højskolen har hjulpet os med at gøre den argumenterende samtale til grundstenen i det danske demokrati, og den har bidraget til, at mange højskoleelever har undgået svangerskabet med den tomhed, som den ureflekterede og uargumenterede overbevisning kan ende i.

Men spørgsmålet er, om vi fortsat har råd til at sende de unge på højskole. I regeringens oplæg på uddannelsesområdet i serien »Danmark som foregangsland« kan man læse, at en reduktion af det samlede tidsforbrug i uddannelsessystemet vil betyde en massiv udvidelse af samfundets økonomiske råderum. Ja, hvis vi kunne begrænse de unges samlede uddannelsesetid, ville arbejdsstyrken og beskæftigelsen kunne øges med 40.000 til 50.000 mennesker, kan man altså læse. Og det kunne jo godt med lidt og vilje tolkes på en sådan måde, at et halvt år på en højskole er ren spildtid.

På den baggrund vil jeg gerne understrege, at i Det Radikale Venstre mener vi, at der skal være både tid og råd til at komme på højskole. Effektivitet giver god økonomi, men ikke nødvendigvis et godt samfund. Af samme grund ærgrer det os fælt, at elevtilgangen til højskolerne er faldet. Vi mener fortsat, at det er meget værdifuldt for unge at komme på højskole. Det samme gælder voksne mennesker, som af den ene eller den anden grund har brug for nye

kvalifikationer og et pusterum i en omskiftelig tilværelse, som de fleste i dag må leve med.

Vi bør have mulighed for livet igennem at komme på højskole. Højskolen skal være en del af den livslange uddannelse. Hertil kommer, at skiftet fra industrisamfund til informationsamfund stiller fundamentalt nye krav til arbejdskraften.

For at uddanne sig til en profession og en specifik funktion skal den enkelte medarbejder i dag kunne skifte mellem mange funktioner og måske også helt skifte job og flere gange i livet. Det stiller først og fremmest krav om almene og personlige kvalifikationer. Det viser sig bl.a. i jobannoncernes jobbeskrivelser, hvor nøgleord som omstillingsparathed, fleksibilitet og samarbejdsevne ofte er væsentlige elementer. Med andre ord: Der vendes i de her år op og ned på, hvad erhvervsrettede kvalifikationer er. Personlige kvalifikationer er i dag mindst lige så afgørende kvalifikationer som de snævert faglige. Der er altså al mulig grund til at medtænke højskolen i udviklingen af erhvervslivet og arbejdsstyrkens kvalifikationer.

Derfor forstår jeg heller ikke helt, at nogle så stærkt er imod at give højskolen gode muligheder for at indgå i en opkvalificering af arbejdsstyrken. I virkeligheden kan højskolen som idé gå hen og dø i ren velmenthed. Højskolen må ikke være nyttig for andre end den enkelte selv, siger nogle. Men i næste åndedrag kræver de samme eller andre, at uddannelsessystemet skal være mere effektivt, at de unge skal igennem hurtigere.

I Det Radikale Venstre mener vi ikke, at højskolerne er i krise, men derimod at forholdet mellem højskolen og det omgivende samfund er i krise. På den ene side ønsker mange, at højskolen skal fortsætte med det, den altid har lavet, på den anden side trækker de fleste partiers uddannelsespolitik og visioner for samfundets udvikling borgeren væk fra morgensamling og højskolesang.

Nogle problemer – nogle problemer – for højskolen ville være løst, hvis det offentlige tilskud blev forbedret. Højskolerne er i en vanskelig konkurrencesituation, bl.a. fordi andre skoleformer er økonomisk bedre stillet. Men for Det Radikale Venstre at se er det afgørende problem, at højskolerne mangler elever, og det løser vi ikke alene med flere penge, men ved at give flere mennesker mulighed for at bruge højskolen.